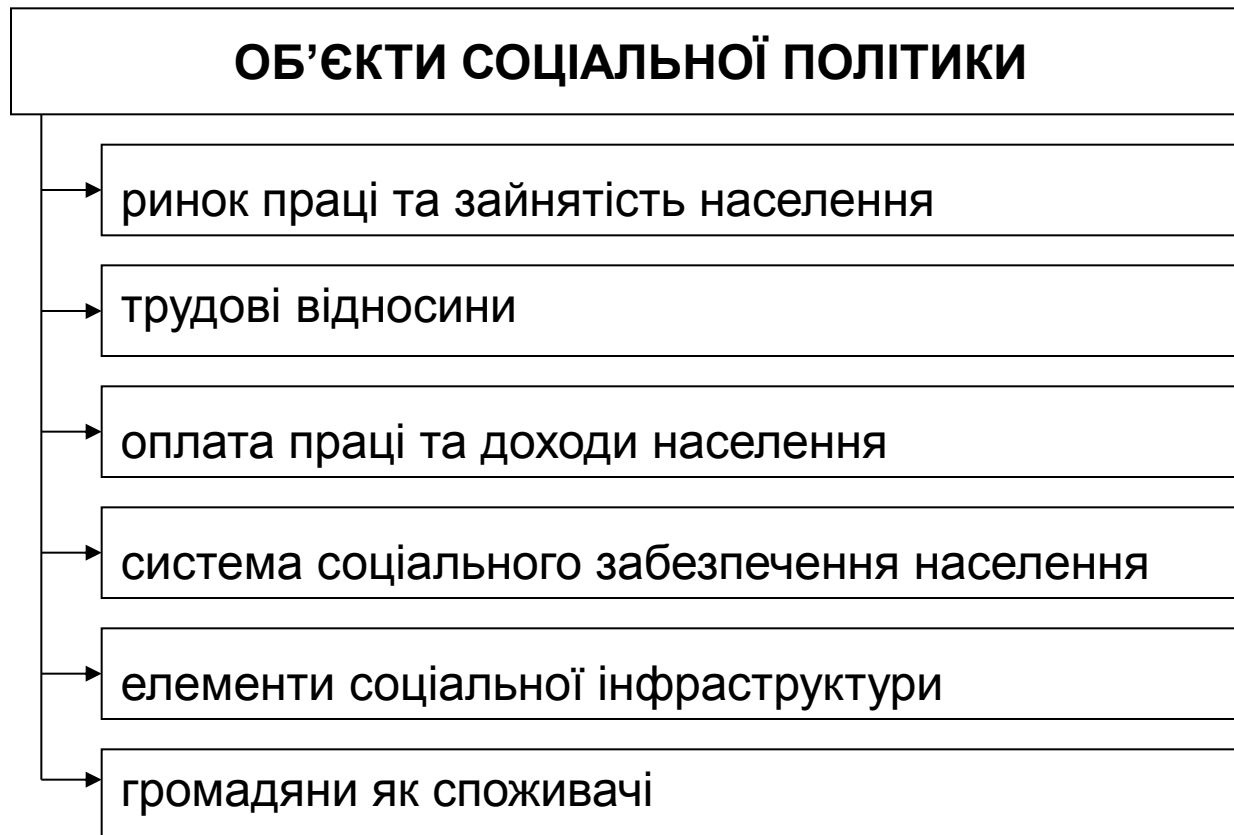

Соціальний захист населення як складова соціальної політики держави

Народний депутат України,
Голова Комітету Верховної Ради України
з питань соціальної політики, зайнятості та
пенсійного забезпечення

Денісова Людмила Леонтіївна

Соціальна політика – це діяльність держави щодо створення та регулювання соціально-економічних умов життя суспільства з метою підвищення добробуту членів суспільства, усунення негативних наслідків функціонування ринкових процесів, забезпечення соціальної справедливості та соціально-політичної стабільності у країні.

СУБ'ЄКТИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Держава в особі відповідальних за вироблення і здійснення такої політики органів законодавчої і виконавчої влади

Кабінет Міністрів
України

Верховна Рада
України

Міністерство соціальної політики
Міністерство охорони здоров'я
Міністерство освіти і науки
Інші міністерства, служби і відомства
Органи місцевого самоврядування

Активну роль у здійсненні соціальної політики відіграють

громадські,
політичні організації

партії

профспілки

фонди

асоціації
громадян

Основні напрямки соціальної політики в Україні полягають у:

- підвищенні добробуту за рахунок особистого трудового внеску, підприємництва та ділової активності;
- наданні відповідної допомоги по безробіттю, збереженні робочих місць, фаховій перепідготовці осіб, що втратили роботу;
- проведенні ґрунтовної пенсійної реформи, що буде забезпечувати справедливу систему пенсійних виплат з урахуванням трудового внеску особи;
- наданні адресної допомоги у грошовій та натуральній формах;
- сприянні всебічному державному захисту інтелектуального потенціалу суспільства, його ефективному використанню та примноженню;
- запобіганні комерціалізації, забезпечення стабільного фінансування та державної підтримки розвитку духовної сфери, освіти, науки і культури;
- широкій підтримці сім'ї, материнства та дитинства;
- проведенні активної екологічної політики.

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ВКЛЮЧАЄ:

регулювання соціальних відносин у суспільстві

вирішення проблеми безробіття та забезпечення ефективної зайнятості

розподіл і перерозподіл доходів населення

формування стимулів до високопродуктивної суспільної праці й надання соціальних гарантій економічно активній частині населення

створення системи соціального захисту населення

забезпечення розвитку елементів соціальної інфраструктури (закладів освіти, охорони здоров'я, науки, культури, спорту, житлово-комунального господарства)

захист навколишнього середовища

ЗАВДАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

довгострокові (перспективні)

обумовлюються пошуком оптимального співвідношення соціально-економічної стабільності з економічним зростанням

короткострокові (поточні)

формується залежно від вихідних позицій суспільства

ПРИНЦИПИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

раціональність

досягнення найкращого співвідношення мети соціальної політики та засобів її реалізації

соціальна справедливість

визнання однакових можливостей для всіх членів суспільства

соціальна безпека

передбачуваність життєвих ризиків

Моделі соціальної політики:

Американська модель соціальної політики – найбільш лібералізований варіант, який базується на принципі відокремлення соціального захисту від вільного ринку й обмеженні захисту лише тих, хто не має інших доходів, крім соціальних виплат. При цьому забезпечується досить високий рівень і якість життя основної частини населення.

Шведська модель (Швеція, Норвегія, Фінляндія та інші країни) – найбільш соціалізована модель, тобто економіка найбільшою мірою працює на задоволення потреб членів суспільства. Вона відзначається надзвичайно високою часткою ВВП, яка розподіляється через бюджет (понад 50%), акумулюванням у руках держави значних фінансових ресурсів, домінуванням ідеї рівності та солідарності у здійсненні соціальної політики, активною упереджувальною політикою, профілактичними заходами у сфері зайнятості, жорсткою політикою доходів, високим рівнем соціального захисту населення, що забезпечується в основному за державні кошти. Тобто соціальна політика виступає як мета економічної діяльності держави.

Німецька модель (ФРН, Франція, Австрія) - характеризується значними обсягами ВВП, що перерозподіляється через державний бюджет (близько 50%), створенням розвиненої системи соціального захисту на основі залучення коштів держави та підприємців.

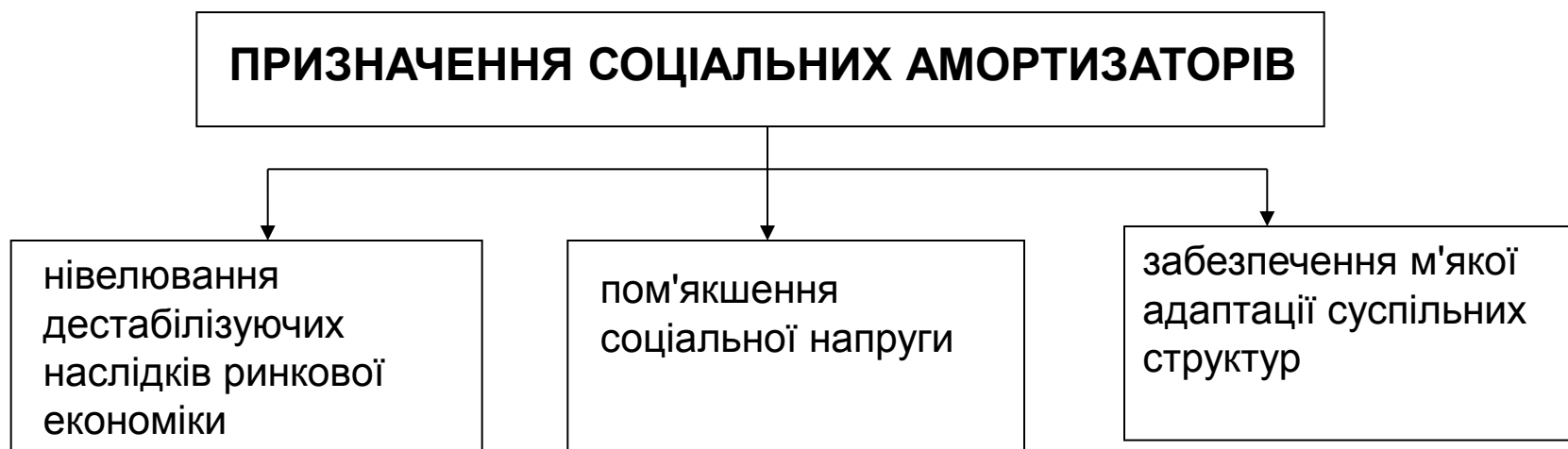
Японська модель - передбачає проведення політики вирівнювання доходів, особливу політику використання робочої сили (система довічного найму з певними сучасними модифікаціями), домінування психології колективізму, солідарності в доходах, досягнення консенсусу між різними суб'єктами у вирішенні соціально-економічних проблем, виокремлення питань підвищення життєвого рівня населення в ранг національних пріоритетів.

Англосаксонська модель (Велика Британія, Ірландія, Канада) - виступає як проміжна між лібералізованою американською і соціально орієнтованими шведською та німецькою моделями. Для неї характерним є активніше, ніж для першої моделі, регулювання соціальних процесів з боку держави, проте нижчий, ніж в останніх двох моделях, рівень оподаткування і перерозподіл ВВП через держбюджет (не більше 40%). Крім того, цій моделі притаманний приблизно однаковий розподіл витрат на соціальне забезпечення між державою та приватним сектором, пасивна державна політика на ринку праці.

Модель соціальної політики Української держави має представляти собою симбіоз лібералізму та соціальної орієнтації. Перший дає можливість в умовах відсутності достатніх фінансових коштів у держави створити умови для самореалізації і самозабезпечення економічних суб'єктів. Друга складова передбачає формування раціональної системи соціального захисту населення.

В умовах соціально-ринкової трансформації держава має виступити соціальним амортизатором перетворень і одночасно проводити активну соціальну політику на нових, адекватних ринковим вимогам засадах.

Соціальні амортизатори – це механізми соціального захисту.

Підвищення ролі соціальних амортизаторів виникає на етапах:

- системної, соціально-економічної трансформації;
- структурної перебудови;
- виходу на новий щабель економічного розвитку;
- переходу до нового рівня цивілізації.

Цілі соціальної політики:

1. Стратегічного характеру:

- наповнення реформ соціальним змістом;
- розвиток демократії, забезпечення прав і свобод, формування громадянського суспільства;
- активізація соціальної ролі держави, відпрацювання механізму взаємодії держави і суспільства в соціальній сфері;
- забезпечення гідних і безпечних умов життя та праці, зростання добробуту громадян;
- створення для кожної людини можливостей реалізувати її здібності, одержувати доход відповідно до результатів праці, компетентності, таланту;
- стимулювання мотивації до трудової та підприємницької діяльності, становлення середнього класу;
- забезпечення відтворення населення, оптимізація ситуації на ринку праці;
- гармонізація відносин між різними соціальними групами, формування почуття соціальної солідарності;
- формування ефективної системи соціального захисту населення;
- реформування пенсійної системи;
- розвиток соціальної інфраструктури, створення умов для виховання, освіти, духовного розвитку дітей, молоді;
- зміцнення сім'ї, підвищення її ролі у суспільстві.

2. Поточного характеру:

- погашення заборгованості з заробітної плати та соціальних виплат;
- забезпечення прожиткового мінімуму;
- боротьба з бідністю, надання адресної допомоги;
- захист громадян від інфляції за допомогою своєчасної індексації доходів;
- обмеження безробіття та стимулювання зайнятості населення;
- створення екологічно та соціально безпечних умов життя;
- запобігання соціальній деградації.

ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Державні соціальні стандарти – це встановлені законами та іншими НПА соціальні норми і нормативи або їх комплекс, на базі яких визначаються рівні основних державних соціальних гарантій.

Державні соціальні гарантії – це встановлені законами та іншими НПА мінімальні розміри оплати праці, доходів громадян, пенсійного забезпечення, соціальної допомоги, розміри інших видів соціальних виплат, які забезпечують рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму.

Прожитковий мінімум – вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості.

Соціальні норми і нормативи – показники необхідного споживання продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг та забезпечення освітніми, медичними, житлово-комунальними, соціально-культурними послугами.

Управління соціальним захистом:

Соціальна допомога

гарантує громадянам, які опинилися за межею бідності і неспроможності внаслідок різних причин забезпечити собі життєвий мінімум, можливість психофізичного виживання в кризових соціально-економічних умовах

Соціальне забезпечення

гарантує певний рівень добробуту людям (відшкодування витрати регулярного прибутку, компенсація додаткових витрат у зв'язку з інфляційними процесами, упередження причин, що призводять до втрати регулярного прибутку внаслідок припинення виробництва)

Соціальні послуги

забезпечують певний рівень трудової активності, участі в громадському житті (програми професійної перекваліфікації, створення додаткових робочих місць)

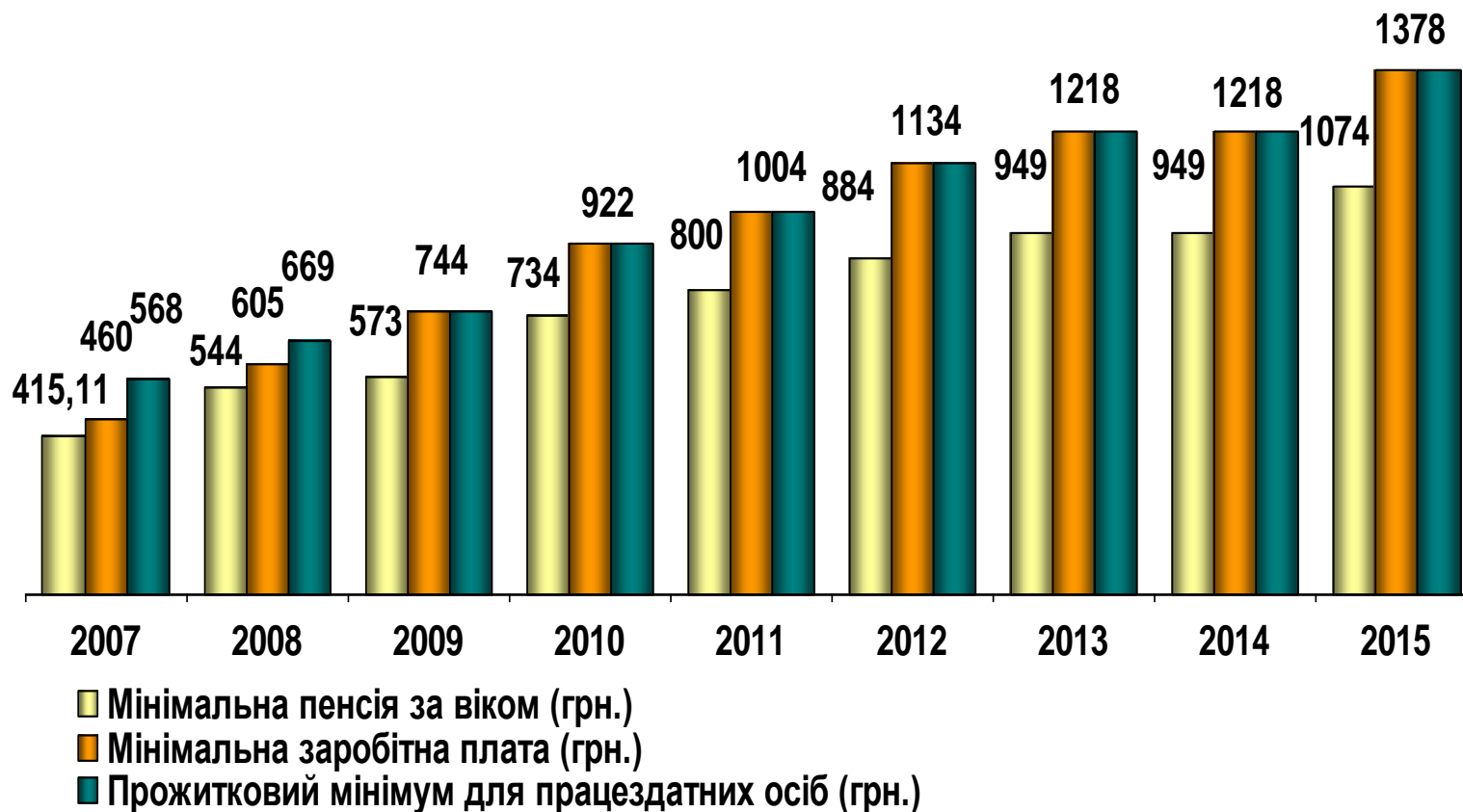
Способом реалізації соціальної політики держави є система соціального захисту та соціальних гарантій.

Соціальний захист – це система державних заходів щодо забезпечення достойного матеріального і соціального становища громадян.

Соціальні гарантії – це система обов'язків держави перед своїми громадянами стосовно задоволення їхніх соціальних потреб.

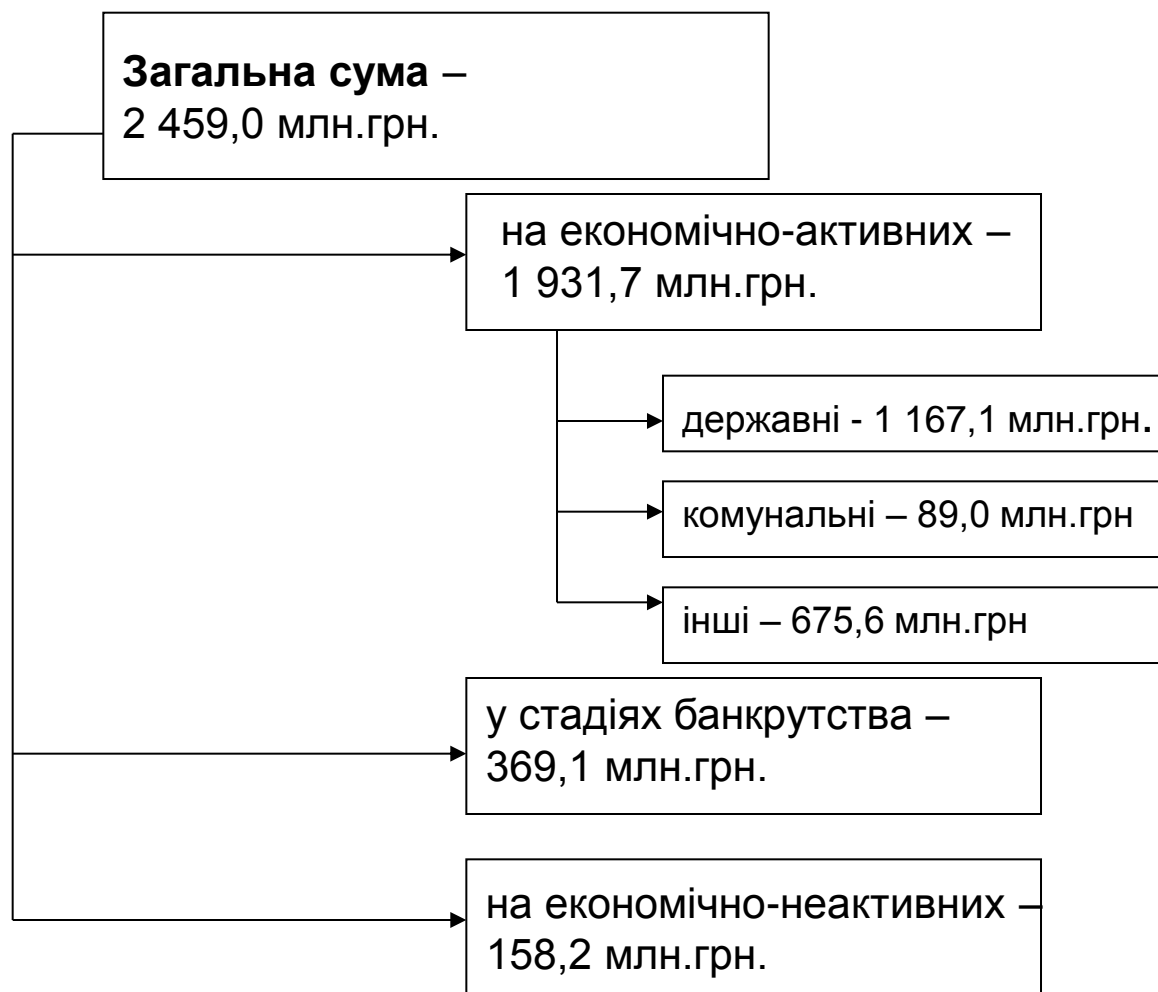
Мінімальна зарплата, пенсія та прожитковий мінімум в Україні*

* - на грудень відповідного року

Заборгованість із заробітної плати

(за оперативними даними станом на 23 лютого 2015 року)

Заборгованість із заробітної плати працівникам установ бюджетної сфери

(за оперативними даними станом на 1 лютого 2015 року)

СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ ВКЛЮЧАЄ

пенсії

допомога по безробіттю

допомоги сім'ям з дітьми

державні програми дотацій і житлових субсидій

допомоги на поховання

соціальний захист осіб, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС

державна система охорони здоров'я

державна система освіти

ОСНОВНІ ВИДИ СОЦІАЛЬНИХ ДОПОМОГ В УКРАЇНІ

<p>Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами – 17,4 тис.сімей</p>	<p>Надається у розмірі 100 відсотків середньомісячного доходу (стипендії, грошового забезпечення, допомоги по безробіттю тощо) жінки, але не менше 25 відсотків від розміру встановленого законом прожиткового мінімуму для працездатної особи із розрахунку на місяць.</p>
<p>Допомога при народженні дитини – 1 194,2 тис.сімей</p>	<p>Призначається у розмірі 41 280 гривень. Виплата допомоги здійснюється одноразово у сумі 10 320 гривень, решта суми допомоги виплачується протягом наступних 36 місяців рівними частинами у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.</p>
<p>Допомога при усиновленні дитини – 2,4 тис.сімей</p>	<p>Надається у розмірі, встановленому для виплати допомоги при народженні дитини – 41 280 гривень.</p>
<p>Допомога на дітей одиноким матерям – 545,7 тис.сімей</p>	<p>Надається у розмірі, що дорівнює різниці між 50 відсотками прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку та середньомісячним сукупним доходом сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні 6 місяців, але не менше 30 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку.</p>
<p>Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування – 26,9 тис.сімей</p>	<p>Надається у розмірі, що становить 2 прожиткових мінімуми для дитини відповідного віку.</p>
<p>Соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям – 237,9 тис.сімей</p>	<p>Визначається як різниця між прожитковим мінімумом для сім'ї та її середньомісячним сукупним доходом</p>

ОСНОВНІ ВИДИ СОЦІАЛЬНИХ ДОПОМОГ В УКРАЇНІ

<p>Соціальна допомога інвалідам – 378,8 тис.осіб</p>	<p>Інвалідам з дитинства I групи з надбавкою на догляд (група А) – 175 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність</p> <p>Інвалідам з дитинства I групи з надбавкою на догляд (група Б) – 150 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність</p> <p>Інвалідам з дитинства II групи – 80 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність</p> <p>Інвалідам з дитинства III групи – 60 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність</p> <p>Надбавка на догляд за самотнім інвалідом II чи III групи – 15 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність</p> <p>Дітям-інвалідам – 70 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність</p> <p>Надбавка на догляд за дитиною-інвалідом – 50 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність</p>
<p>Допомога на поховання</p>	<p>Розмір допомоги на поховання – 1000 грн. У разі смерті пенсіонера – допомога виплачується в розмірі двомісячної пенсії, яку отримував пенсіонер на момент смерті</p>

ОСНОВНІ ВИДИ СОЦІАЛЬНИХ ДОПОМОГ В УКРАЇНІ

Пільги та субсидії – 10 960 тис.осіб	Субсидії для відшкодування витрат на оплату ЖКП, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива	Призначаються якщо у родини витрати на оплату ЖКП виходячи із соціальної норми житла та соціальних нормативів користування послугами перевищують розмір визначеного обов'язкового платежу
	Багаторазові пільги	З оплати ЖКП, палива, проїзду, послуг зв'язку, санаторно-курортного лікування, медикаментів, зубопротезування
	Одноразові пільги	Капітальний ремонт помешкання, встановлення телефону, отримання автомобіля

З метою забезпечення соціального захисту населення в Україні створено:

- Пенсійний фонд;
- Фонд загальнообов'язкового соціального страхування на випадок безробіття;
- Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності;
- Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.

Пенсійний фонд є органом, який здійснює:

- керівництво та управління солідарною системою,
- провадить збір, акумуляцію та облік страхових внесків,
- призначає пенсії та підготовляє документи для її виплати, забезпечує своєчасне і в повному обсязі фінансування та виплату пенсій, допомоги на поховання,
- здійснює контроль за цільовим використанням коштів Пенсійного фонду,
- вирішує питання, пов'язані з веденням обліку пенсійних активів застрахованих осіб на накопичувальних пенсійних рахунках,
- здійснює адміністративне управління Накопичувальним фондом та інші функції, передбачені цим Законом і статутом Пенсійного фонду.

СИСТЕМА ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

загальнообов'язкове державне пенсійне страхування

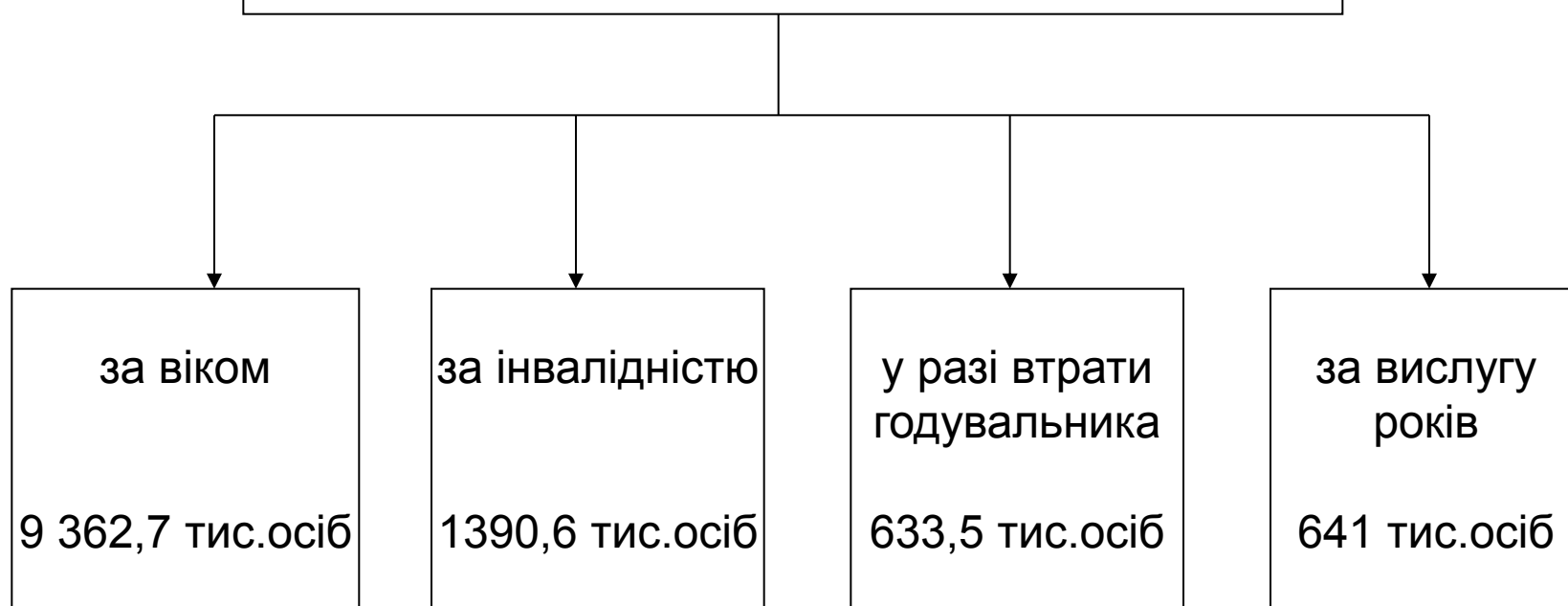
Солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що базується на засадах солідарності та субсидування й здійснення виплати пенсій і надання соціальних послуг за рахунок коштів Пенсійного фонду на умовах та в порядку, передбачених Законом України “Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування”

Накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що базується на засадах накопичення коштів застрахованих осіб та здійснення фінансування витрат на оплату договорів страхування довічних пенсій і одноразових виплат на умовах та в порядку, передбачених Законом України “Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування”

недержавне пенсійне страхування

Система **недержавного** пенсійного забезпечення, що базується на засадах добровільної участі громадян, роботодавців та їх об'єднань у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання громадянами пенсійних виплат на умовах та в порядку, передбачених законодавством про недержавне пенсійне забезпечення

ВИДИ ДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙ

Загальна кількість пенсіонерів – 12 101,8 тис.осіб*,
з них отримують державні пенсії – 11 991,8 тис.осіб
інші пенсії – 110 тис.осіб

* - без даних щодо пенсіонерів АР Крим та м. Севастополь

Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття - цільовий централізований страховий фонд, некомерційна самоврядна організація, яка забезпечує:

- управління страхуванням на випадок безробіття,
- акумуляцію страхових внесків,
- контроль за використанням коштів,
- виплату забезпечення та надання соціальних послуг,
- здійснення інших функцій, визначених законодавством.

Види забезпечення та соціальні послуги за страхуванням на випадок безробіття:

- допомога по безробіттю, у тому числі одноразова її виплата для організації безробітним підприємницької діяльності;
- допомога на поховання у разі смерті безробітного;
- професійна підготовка або перепідготовка, підвищення кваліфікації;
- профорієнтація;
- пошук підходящої роботи та сприяння у працевлаштуванні, у тому числі шляхом організації громадських робіт для безробітних;
- надання роботодавцям компенсацій за працевлаштування громадян;
- надання громадянам віком старше 45 років, страховий стаж яких становить не менше 15 років, ваучера для підтримання їх конкурентоспроможності;
- інформаційні та консультаційні послуги, пов'язані з працевлаштуванням.

Чисельність безробітних, зареєстрованих у державній службі зайнятості – 523,2 тис.осіб.

Чисельність безробітних, які отримують допомогу по безробіттю – 422,2 тис.осіб.

Кількість вакансій, зареєстрованих в державній службі зайнятості – 40 тис.одиниць

3 1 січня 2015 року

Фонд соціального страхування утворено шляхом реорганізації (злиття) 2 фондів - Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України та Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Фонд соціального страхування - некомерційна самоврядна організація, яка здійснює:

- керівництво та управління загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та медичним страхуванням,
- акумуляцію страхових внесків,
- контроль за використанням коштів,
- забезпечує фінансування виплат за цими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування,
- здійснює інші функції згідно із затвердженим статутом.

Бюджет Фонду затверджує Кабінет Міністрів України (раніше – бюджети затверджувалися правліннями фондів)

Матеріальне забезпечення та соціальні послуги застрахованим особам за рахунок коштів Фонду соціального страхування:

За страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності:

- допомога по тимчасовій непрацездатності (лікарняні) залежно від стажу роботи:

50% середньої зарплати – стаж до 3 років;

60% - стаж від 3 до 5 років;

70% - стаж від 5 до 8 років;

100% - стаж понад 8 років;

100% - чорнобильцям 1-4 категорії, ветеранам, інвалідам та учасникам війни, учасникам бойових дій, жертвам нацистських переслідувань, донорам

- допомога по вагітності та пологах;

- допомога на поховання;

- оплата лікування в реабілітаційних відділеннях санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань і травм

Матеріальне забезпечення та соціальні послуги застрахованим особам за рахунок коштів Фонду соціального страхування:

За страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань:

- щомісячна страхова виплата – залежно від ступеня втрати професійної працездатності, але не більше середньомісячного заробітку.

- одноразова страхова виплата:

у разі стійкої втрати – залежно від ступеня втрати, виходячи із 17 ПМ для працездатних осіб;

у разі смерті потерпілого - членам сім'ї - 100 ПМ для працездатних осіб

- страхова виплата дитині, яка народилася інвалідом внаслідок травмування матері

- медична і соціальна допомога:

додаткове харчування – визначає дієтолог;

придбання ліків – на підставі рецептів;

спеціальний медичний догляд – розмір мінімальної заробітної плати;

постійний сторонній догляд – половина розміру мінімальної заробітної плати;

побутове обслуговування - чверть розміру мінімальної заробітної плати;

протезування,

медична реабілітація,

придбання спеціальних засобів пересування – автомобіля (за наявності показань)

- санаторно-курортне лікування або компенсація путівки для потерпілого інваліда та інваліда I групи.

Перелік законів України, які визначають права і гарантії внутрішньо переміщених осіб

1. Закон України „Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб” від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII (із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 77-VIII від 28.12.2014](#)):

- поняття «внутрішньо переміщеної особи»;
- захист від примусового переміщення та примусового повернення на попереднє місце проживання;
- облік ВПО – органи соціального захисту населення;
- реєстрація місця проживання ВПО – органи міграційної служби;
- створення єдиної інформаційної бази про ВПО – ЦОВВ, визначений КМУ (Мінсоцполітики);
- забезпечення реалізації прав зареєстрованих ВПО на зайнятість, пенсійне забезпечення, загальнообов’язкове державне соціальне страхування, соціальні послуги, освіту;
- забезпечення виборчих прав ВПО – ЦВК;
- повноваження ЦОВВ та місцевих органів з реалізації прав ВПО;
- кредити на придбання земельних ділянок та житла.

Перелік законів України, які визначають права і гарантії внутрішньо переміщених осіб

2. Закон України „Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції” від 2 вересня 2014 року № 1669-VII:

- заборона проведення планових та позапланових перевірок суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність у зоні проведення АТО;
- заборона нарахування пені та штрафів на основну суму заборгованості за кредитними зобов'язаннями та договорами позики з 14 квітня 2014 року громадянам України, які зареєстровані та постійно проживають або переселилися у період з 14 квітня 2014 року із зони проведення АТО;
- особливий порядок реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців за адресою тимчасового проживання;
- звільнення від сплати за користування земельними ділянками державної та комунальної власності;
- скасування орендної плати за користування державним та комунальним майном;
- заборона нарахування пені за несвоєчасне внесення платежів за житлово-комунальні послуги;
- заходи щодо збереження майна, що знаходиться в іпотеці.

Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб

- пенсійне забезпечення:

визначено механізм виплати пенсії громадянам України, які проживають на території АР Крим та м. Севастополя - надано можливість отримання пенсії в органах Пенсійного фонду Херсонської області.

спрощено механізм продовження виплат пенсій за місцем тимчасового перебування - пенсіонер звертається до найближчого управління Пенсійного фонду.

Отримували пенсії у Донецькій та Луганській обл. - **2090,4 тис. осіб.**

Звернулося щодо призначень пенсій за фактичним місцем проживання – **932,9 тис. осіб.**

Призначено пенсії – 833,4 тис. осіб.

Отримали пенсії у лютому, з урахуванням рішень Уряду – **557,8 тис. осіб.**

Припинено виплату пенсій, через не одержання довідки про реєстрацію до 1 лютого 2015 року – **275,6 тис. особам.**

Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб

- сприяння зайнятості:

спрощено процедуру набуття статусу безробітного та скорочено перелік необхідних документів для його набуття - особа звертається до будь-якого центру зайнятості

переселену особу звільнено від обов'язку надання довідки про заробітну плату та сплачені страхові внески, про припинення ведення особистого селянського господарства;

працівникам, які працюють на території проведення АТО надано право на отримання відпустки без збереження заробітної плати на період проведення такої операції.

Звернулося щодо працевлаштування – **27,9 тис.осіб**, з яких надано статус безробітного та призначено допомогу по безробіттю – 21,4 тис.особам.

Працевлаштовано – **3,8 тис.осіб**.

Надано консультації – **24,1 тис.особам**.

Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб

- виплата всіх видів державної соціальної допомоги (допомога сім'ям з дітьми, послуги з протезування, санаторно-курортне лікування):

призначення державної допомоги у разі переїзду до інших регіонів України здійснюється за місцем фактичного проживання;

спрощено перелік документів для подання на призначення допомоги сім'ям з дітьми, особливо допомоги при народженні дитини.

Звернулося щодо призначення різних видів соціальної підтримки – **41,5 тис. осіб**

Призначено підтримку – **39 тис. особам.**

Отримали допомоги у лютому, з урахуванням рішень Уряду – **28,1 тис. осіб.**

Припинено виплату допомог, через не одержання довідки про реєстрацію до 1 лютого 2015 року – **10,9 тис. сім'ям з дітьми та особам з інвалідністю.**

Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб

- облік ВПО:

запроваджено з 1 жовтня 2014 року з метою отримання достовірної інформації про категорії, потреби та кількість переміщених осіб в цілому по Україні;

здійснюють органи з питань соціального захисту населення;

переміщеній особі видається довідка про взяття на облік;

створено Єдину інформаційну базу даних про взятих на облік осіб, які переміщуються

Взято на облік 766 294 сімей з Донбасу і Криму або 1 081 476 переселенців.

Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб

- запроваджено допомогу ВПО для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг:

Розмір грошової допомоги:

- для непрацездатних осіб – 884 грн.

- для працездатних осіб – 442 грн.;

Загальна сума допомоги на сім'ю розраховується як сума розмірів допомоги на кожного члена сім'ї та не може перевищувати 2 400 грн.

Допомога призначається на термін не більше ніж 6 місяців з дня звернення за її призначенням та виплачується по місяць зняття з такого обліку.

Звернулося за допомогою – **298 543 сімей** або 39% від облікованих родин.

Призначено допомогу – **277 289 сім'ям** або 36% від облікованих родин.

Перелік законопроектів, розроблених з метою посилення прав і гарантії внутрішньо переміщених осіб

1. Проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб” № 1496, автор – н.д. Денісова Л.Л.

2. Проект постанови ВРУ “Про забезпечення своєчасних виплат пенсій та державної соціальної допомоги особам, які залишилися проживати на окремих територіях у районі проведення антитерористичної операції в Донецькій і Луганській областях” №2065, автор – народні депутати – члени Комітету ВРУ з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення.

3. Проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантії дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб” №2166, автор – члени Комітету ВРУ з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин.

4. Проект Закону України “Про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" (щодо компенсації вартості пошкодженого майна)” №2167, автор - члени Комітету ВРУ з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин.

Основні положення законопроекту “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб” №1496

щодо працевлаштування особи:

- надання компенсації роботодавцям за працевлаштування ВПО у сумі витрат на оплату праці тривалістю до 6 місяців, а в залежності від ситуації на ринку праці регіону - до 12 місяців;
- надання компенсації зареєстрованому безробітному з числа ВПО витрат на переїзд до місцевості, де вони працюватимуть, та витрат на проходження медичного та наркологічного огляду, якщо це потрібно для працевлаштування;
- встановлення компенсації витрат роботодавцю, який працевлаштовує безробітних з числа ВПО за направленням центрів зайнятості не менше ніж на 1 рік, на перепідготовку та підвищення кваліфікації таких осіб;
- виключення пропорційності (50/50) фінансування організації громадських робіт для безробітних, та покласти дане фінансування за рахунок коштів місцевих бюджетів та/або коштів Фонду.

щодо підвищення конкурентоспроможності особи та її кваліфікації – це надання для ВПО працездатного віку за відсутності підходящої роботи ваучера для перепідготовки за професіями пріоритетних видів економічної діяльності.

Перелік законів, які визначають гарантії учасникам бойових дій, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції:

1. Закон України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” від 22 жовтня 1993 року № 3551-XII.

2. Закон України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” від 20 грудня 1991 року №2011-XII.

Органи виконавчої влади, які відповідальні за надання соціальних гарантій учасникам бойових дій, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції:

- Державна служба України у справах ветеранів та учасників антитерористичної операції;

- Міністерство оборони України;

- Міністерство соціальної політики України;

- Фонд соціального захисту інвалідів;

- Пенсійний фонд України;

- Державна служба зайнятості;

- місцеві органи виконавчої влади.

Гарантії учасникам бойових дій, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції:

- встановлення статусу “учасник бойових дій”;
- пільги учасникам бойових дій (у т.ч. учасникам АТО) та інвалідам війни;
- санаторно-курортне лікування;
- забезпечення осіб, які стали інвалідами, технічними та іншими засобами реабілітації;
- соціальна та професійна адаптація військовослужбовців;
- забезпечення житлом інвалідів війни та учасників бойових дій;
- пенсійне забезпечення;
- одноразова грошова допомога у разі загибелі, інвалідності військовослужбовця.

На сьогодні, надано **статус “учасника бойових дій”** особам, які брали безпосередню участь у проведенні антитерористичній операції – **17 120 чол.**, з них:

- військовослужбовцям – 17 043 чол.;
- працівникам підприємств – 77 чол.

Кошти в Державному бюджеті України на 2015 рік на гарантії учасникам бойових дій, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції:

- забезпечення постраждалих учасників АТО санаторно-курортним лікуванням - 22,4 млн. грн.;
- на забезпечення протезуванням та ортезуванням виробами підвищеної функціональності за технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, окремих категорій громадян, які брали участь в АТО та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок – 150 млн.грн.;
- заходи з психологічної реабілітації постраждалих учасників АТО – 50 млн. грн.;
- заходи з соціальної та професійної адаптації учасників АТО (крім військовослужбовців, звільнених у запас або у відставку) – 27,5 млн. грн.;
- забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в АТО та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок - 64 млн. грн.;
- виплата матеріальної допомоги військовослужбовцям, звільненим з військової строкової служби – 36,9 млн.грн.;
- компенсація підприємствам, установам, організаціям у межах середнього заробітку працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період - 1 790,0 млн.грн.

Соціальні показники на 2014-2015 роки

Показники	2014 - Закон про ДБУ на 2014 рік					2015 - Закон про ДБУ на 2015 рік					Відхилення			
	1 січня	1 жовтня	1 жовтня до 1 січня		Серед-ньо-річний показник	1 січня	1 грудня	1 грудня до 1 січня		Серед-ньо-річний показник	1 грудня 2015 до 1 грудня 2014		середньорічний 2015 до 2014	
			абс. пок	%				абс. пок	%		абс. пок	%	абс. пок	%
1. Прожитковий мінімум														
- на одну особу	1 176	1 176	0	0	1 176	1 176	1 330	154	13,1	1 189	154	13,1	13	1,1
- для дітей віком до 6 років	1 032	1 032	0	0	1 032	1 032	1 167	135	13,1	1 043	135	13,1	11	1,1
- для дітей віком від 6 до 18 років	1 286	1 286	0	0	1 286	1 286	1 455	169	13,1	1 300	169	13,1	14	1,1
- для працездатних осіб	1 218	1 218	0	0	1 218	1 218	1 378	160	13,1	1 231	160	13,1	13	1,1
- для осіб, які втратили працездатність	949	949	0	0	949	949	1 074	125	13,2	959	125	13,2	10	1,1
2. Мінімальна заробітна плата														
	1 218	1 218	0	0	1 218	1 218	1 378	160	13,1	1 231	160	13,1	13	1,1
3. Погодинний розмір мінімальної заробітної плати														
	7,3	7,3	0	0	7,3	7,29	8,25	0,96	13,2	7,4	0,96	13,0	0,1	1,4
4. Мінімальна пенсійна виплата														
	949	949	0	0	949	949	1074	125	13,2	959	125	13,2	10	1,1

Соціальні показники на 2014-2015 роки

Показники	2014 - Закон про ДБУ на 2014 рік					2015 - Закон про ДБУ на 2015 рік					Відхилення			
	1 січня	1 жовтня	1 жовтня до 1 січня		Середньорічний показник	1 січня	1 грудня	1 грудня до 1 січня		Середньорічний показник	1 грудня 2015 до 1 грудня 2014		середньорічний 2015 до 2014	
			абс. пок	%				абс. пок	%		абс. пок	%	абс. пок	%
5. Оклади працівників I тарифного розряду (визначається постановою КМУ)														
	852	852	0	0	852	852	852	0	0	852	0	0	0	0,0
Посадові оклади у штатному розписі (визначається постановою КМУ)														
1 тар.розряду	1 218	1 218	0	0	1 218	1 218	1 218	0	0	1 218	0	0	0	0,0
2 тар.розряду	1 218	1 223	5	0,4	1 219	1 223	1 223	0	0	1 223	0	0	4	0,3
3 тар.розряду	1 218	1 233	15	1,2	1 222	1 233	1 233	0	0	1 233	0	0	11	0,9
4 тар.розряду	1 218	1 243	25	2,1	1 224	1 243	1 243	0	0	1 243	0	0	19	1,6
5 тар.розряду	1 218	1 253	35	2,9	1 227	1 253	1 253	0	0	1 253	0	0	26	2,1
6 тар.розряду	1 235	1 263	28	2,3	1 242	1 263	1 263	0	0	1 263	0	0	21	1,7

Показники розміру прожиткового мінімуму за січень 2015 року

Прожитковий мінімум	Встановлений - ЗУ Про ДБУ на 2015 рік	Фактичний - розрахунки Мінсоцполітики	Відхилення	
			<i>абс. показн</i>	<i>%</i>
- на одну особу	1 176	1 536	360	30,6
- для дітей віком до 6 років	1 032	1 477	445	43,1
- для дітей віком від 6 до 18 років	1 286	1 877	591	46
- для працездатних осіб	1 218	1 611	393	32,3
- для осіб, які втратили працездатність	949	1 224	275	29